تعیین شب و روز کل کره

(24:04)

حال اصل حرف دیروز را بگویم تا بعد روایات را بخوانم. عرض من این بود: ما یک چیزی بگوییم که با ارتکازاتی که ابتداء داشتیم جور در بیاید. بیانش این است: اگر قبول کردیم که از یک نصف النهار شخصی لابدّ هستیم، و فرض گرفتیم آن تکوینی با پشتوانه تعبد و روایات همراه است، یا بالاتر؛ با پشتوانه تجربیات همراه است؛ همان طوری که این قطب نما پشتوانه تجربی است که این مطلب تکوینی را نشان می دهد. اگر به این صورت فرض گرفتیم آن وقت روایت عبید را میزان قرار می دهیم. خوبی این نصف النهار شخصی این است که لحظه زوالش از حیث ساعت روشن است. لحظه زوال دارد. ساعتی هم که برای خودش تعیین می کند تا بعد خواستیم ساعت عمومی -نه محلی- داشته باشیم، آن ساعت هم ثابت و دقیق است. نکته دیگر؛ این نصف النهار در طول سال و هر روز، دقیقا لحظه غروبش هم معین است. لحظه طلوعش هم معین است. یک نصف النهار شخصی است که زوالش معلوم است، هر وقتی هم که این زوال می خواهد صورت بگیرد، لحظه غروب شب قبل و بعدش هم معلوم است.

حال به [سراغ] روایت بیاییم؛ حضرت فرمودند: «ان رئی قبل الزوال وهذا الیوم من شوال». از این روایت عبید می خواهیم چه استفاده ای کنیم؟ مبنای مرحوم سید بحر العلوم چه بود؟ به فرمایش خودشان که فرمودند: گاهی که شب سی و یکم نبینیم می فهمیم غلط درآمده است. گفتیم مبنای ایشان این بود: نمی گفتند «هذا الیوم من شعبان» یعنی «هذا الیوم». بلکه ایشان فرمودند وقتی قبل از زوال رویت شد، حتما ای امارات قطعیه دارد ای غالبیة به نحو حکم شرعی است که یک نحو موضوعیت هم در آن هست که دیشب هم اول ماه است. کما این که برخی از مُفتین زمان ما هستند که می فرمایند اگر هلال را قبل از زوال دیدید، مجزی است. از ایشان استفتاء کنید و بپرسید شب قبل چه می شود؟ می گویند شب قبلش هم شب اول ماه است. در این جهت تردیدی ندارند.

الان ما با همین مبنای واضح، طبق روایت عبید برای کل کره برچسب زنی تقویمی می کنیم. نه روی هم می افتد و نه مشکلی ایجاد می کند. همه چیز هم سامان پیدا می کند. ما می گوییم برای این که شروع ماه مبارک را بگوییم، می گوییم یک نصف النهار مکه را در نظر بگیرید، این نصف النهار لحظه دارد. اگر اهلال هلال -به معنای امکانیت رویت طبق ضوابط شرعی؛ حالا چه تلسکوپ بگویید یا نگویید؛ فرقي نمي كند مقصود ما اهلال هلال علی المبنا است- شد در لحظه اهلال هلال به این نصف النهار مکه نگاه کنید؛ یک لحظه است. اهلال هلال قبل از زوال است یا بعد از زوال است؟ هر وقت می خواهد باشد. این نکات را دقت کنید. یک وقتی است پنج دقیقه به زوال مکه مانده است. یک وقتی است که شش صبح است و هنوز شش ساعت به زوال مکه مانده است. این ها مهم نیست. برای بحث ما تفاوتی نمی کند. جالبی کار این است: وقتی اهلال هلال شد، شما به نصف النهار مکه نگاه می کنید. اگر لحظه اهلال، قبل از لحظه زوال این نصف النهار است، خب دیشب این نصف النهار ـ معیار لحظه غروبش هم معلوم است. لحظه غروب این نصف النهار معیار، قمر در قوس خودش در یک نقطه بوده است. ما هم راست به [سراغ] آن نقطه ای که قمر در لحظه غروب دیشب در آن جا بوده است، می رویم. سر برچسب را آن جا می گذاریم و روی آن می نویسیم بیست و چهار ساعت اول؟! نه، می نویسیم شب اول ماه. هیچ مشکلی هم ندارید. چرا؟ چون قبل از زوال رویت شد، وقتی قبل از زوال رویت می شود، دیشبش شب اول ماه است. لحظه غروب این نصف النهار در دیشب هم معلوم است، در لحظه غروبش نقطه ای که قمر در سیر خودش آن جا بوده، معلوم است. نقطه ها روشن است. پس لحظه غروب دیشب مکه به قوس قمر می رویم، می گوییم لحظه غروب آن،

قمر در این نقطه بوده است؛ این نقطه را معین می کنیم و به اندازه ای که شب مکه هست، برچسب می زنیم.

بازبینی #1
ایجاد شده 26 ژانویه 2026 15:37:02 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 ژانویه 2026 15:37:28 توسط ... .